

Behandeling

Anesthesie en voorbereiding op een operatie of onderzoek bij kinderen

Binnenkort krijgt uw kind een operatie of onderzoek. Hiervoor is algehele anesthesie (narcose) nodig. We leggen u graag uit wat het is, welke risico's er zijn en wat dit betekent voor uw kind en voor u.

Algehele anesthesie betekent dat uw kind heel diep slaapt en niets hoort, voelt of ziet van de operatie. Hier leest u meer over de voorbereiding op de operatie en de verschillende vormen van anesthesie die we kunnen gebruiken.

Voor kinderen tot 16 jaar is het nodig dat een ouder of wettelijk vertegenwoordiger toestemming geeft voor de operatie, behandeling of onderzoek. Daarom is het belangrijk dat u deze informatie goed doorleest.

(073) 553 34 64

Belangrijke informatie

Hier vindt u alle belangrijke informatie over anesthesie.

Vorbereiding

Uw kind voorbereiden

Een goede voorbereiding is belangrijk. Voor uw kind en voor u. Op Hallo ziekenhuis!

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/halloziekenhuis>) kan uw kind alvast kennismaken met het ziekenhuis. Uw kind kan er onder andere filmpjes bekijken over een operatie en de afdeling Kinderdagbehandeling.

Kinderpaspoort

Heeft uw kind al een JBZ-kinderpaspoort? Vul deze in, samen met uw kind. Zo kunnen wij uw kind helpen bij de opname in het ziekenhuis. Heeft uw kind nog geen paspoort ontvangen? Vraag er naar in het ziekenhuis. Dit kan bij de afdeling

Patiëntenregistratie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/patientenregistratie>), polikliniek of verpleegafdeling.

Neem het paspoort altijd mee als uw kind naar het ziekenhuis komt.

Wat er gebeurt op de operatiekamer kunt u zien in het filmpje Babette wordt geopereerd

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/hallo-ziekenhuis/operatie-in-het-jbz-voor-kinderen>). Dit filmpje helpt u samen goed voorbereid te zijn op de operatie.

Vragenlijst invullen

Als de arts met u afspreekt dat uw kind geopereerd wordt, is het belangrijk dat u **binnen 2 werkdagen** de vragenlijst invult voor de anesthesioloog. Deze vragenlijst over de gezondheid van uw kind, kunt u meteen nadat u bij de specialist bent geweest invullen bij het MijnJBZ Servicepunt (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz-servicepunt>) in het ziekenhuis.

- Is uw kind 12 tot en met 15 jaar? Vul de vragenlijst in, **samen met uw kind**.
- Is uw kind 16 jaar of ouder? Dan wordt uw kind in de zorg als volwassen beschouwd. Dit is wettelijk zo geregeld. Het is belangrijk dat uw kind de vragenlijst zelf invult.

Heeft uw kind een eigen DigiD? Dan kan de vragenlijst ingevuld worden via de beveiligde website MijnJBZ

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>). Kijk op MijnJBZ Machtigen

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/wat-is-er-mogelijk-in-mijnjbz/mijnjbz-machtigen>) naar de mogelijkheden om toegang aan te vragen voor MijnJBZ van uw kind.

Pas nadat de vragenlijst is ingevuld, starten we met de voorbereidingen voor de operatie of onderzoek.

Voorbereiding op de behandeling

U wordt enige tijd voor de operatie of het onderzoek gebeld door het Centraal Apotheek Punt (CAP) en de afdeling Preoperatieve Screening (POS). De gesprekken duren ieder ongeveer 10 tot 20 minuten.

Gesprek met het CAP

Tijdens het telefonische gesprek met het CAP, controleert een medewerker met u welke medicijnen uw kind gebruikt.

Gesprek met de afdeling POS

De medewerker van de POS stelt vragen over de gezondheid van uw kind en de thuissituatie. Het kan zijn dat uw kind eerst nog door een andere specialist onderzocht moet worden of dat er nog bloedonderzoek nodig is.

De anesthesioloog geeft aan welke medicijnen uw kind vóór de operatie tijdelijk moet stoppen en welke medicijnen uw kind mag blijven gebruiken. Ook bespreken we welke vorm van anesthesie (verdooving of narcose) het meest geschikt is voor uw kind. U en uw kind kunnen hierbij een voorkeur aangeven voor een kapje of een infuus.

Soms vindt de anesthesioloog het beter dat u met uw kind naar het ziekenhuis komt voor de preoperatieve screening. Deze afspraak bij de afdeling POS duurt dan ongeveer 1 uur.

Wilt u liever een afspraak bij de POS, in plaats van een telefonische afspraak? Bel dan naar (073) 553 60 48, bereikbaar op maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 16.00 uur. Wij plannen dan een afspraak met u en uw kind in het JBZ in 's-Hertogenbosch.

Toestemming

Is uw kind jonger dan 16 jaar? Dan moet u als ouder of wettelijk vertegenwoordiger toestemming geven voor de behandeling en de afgesproken vorm van anesthesie. Deze toestemming kan niet worden gegeven door iemand anders, zoals een grootouder of oppas.

Afspraak en planning

De gesprekken met het CAP en de POS zijn verplicht. Zonder deze gesprekken kan de behandeling niet doorgaan.

Na het gesprek met de afdeling Preoperatieve Screening (POS) wordt de operatie ingepland.

De operatiedatum

De specialist geeft u misschien een voorlopige operatiedatum. Wij proberen deze datum aan te houden, maar het is mogelijk dat de operatie toch niet op deze dag kan plaatsvinden. Wij laten u dit zo snel mogelijk weten.

Op de werkdag voor de opname belt een medewerker van het Planbureau u over de exacte opnametijd. Zij bellen tussen 13.30 uur en 16.30 uur op het telefoonnummer dat u heeft opgegeven. Het telefoonnummer van het ziekenhuis verschijnt bij nummerweergave op uw beeldscherm. Als u niet bereikbaar bent, wordt u op een later tijdstip teruggebeld. Of de medewerker spreekt uw voicemail in.

Uitstel operatie

De arts of verpleegkundige kan niet precies zeggen hoe laat uw kind op de operatiedag aan de beurt is. Soms duurt een operatie langer dan verwacht. Ook kunnen er spoedoperaties tussendoor komen. Daardoor kan de operatie van uw kind later beginnen dan gepland.

Heel soms kan een operatie niet meer doorgaan op dezelfde dag. We maken dan samen met u een nieuwe afspraak voor de operatie. Wij begrijpen dat dit erg vervelend is voor u en uw kind. Het ziekenhuis doet er alles aan om dit zoveel mogelijk te voorkomen.

Het Jeroen Bosch Ziekenhuis is niet aansprakelijk voor eventuele kosten door uitstel van de operatie door overmacht.

Bent u verhinderd?

Laat dit dan zo snel mogelijk weten aan de polikliniek. We kunnen dan op de tijd die voor uw kind was gereserveerd iemand anders helpen. Op onze website vindt u een overzicht van telefoonnummers (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen>).

Is uw kind ziek?

Neem contact op:

- als uw kind ziek is **op de dag van de operatie**
 - koorts heeft, hoger dan 38°C
 - moet overgeven
 - of moet hoesten waarbij uw kind slijm ophoest.
- als de operatiedatum is:
 - binnen **2 dagen** na een inenting DKTP, HIB, meningokokken of pneumokokken, of
 - binnen **2 weken** na een BMR-inenting.

- als uw kind in de 3 weken vóór de operatie in contact is geweest met een kinderziekte die hij/zij nog niet heeft gehad (bijvoorbeeld waterpokken).

Bel bij ziekte op de dag van de operatie naar de afdeling waar uw kind wordt opgenomen:

- Kinderafdeling, (073) 553 25 27
- Kinderdagbehandeling (bereikbaar vanaf 7.15 uur), (073) 553 25 26

Het kan zijn dat de operatie uitgesteld moet worden vanwege de veiligheid van uw kind.

Nuchter zijn

Nuchter zijn voor kinderen t/m 16 jaar

Opereren kan alleen als uw kind nuchter is. 'Nuchter' betekent dat de maag van uw kind leeg is. Zo wordt voorkomen dat de inhoud van de maag tijdens de operatie in de luchtpijp en longen terecht komt. Dit zou tot ernstige complicaties kunnen leiden. Om te zorgen dat uw kind nuchter is, houdt u zich aan de volgende regels:

Tot 6 uur voor het tijdstip van de behandeling:

- Uw kind mag normaal eten en drinken.

Vanaf 6 uur voor het tijdstip van de behandeling:

- Uw kind mag niets meer eten, ook geen snoepjes. Uw kind mag nog wel kauwgom kauwen, maar deze niet doorslikken.
- Uw kind mag geen melk(producten), koolzuurhoudende dranken en roosvicee meer drinken.
- Uw kind mag nog wel drinken: water, helder appelsap, ranja, thee met suiker (zonder melk) en/of een waterijsje (alleen een raketje).
 - Weegt uw kind minder dan 10 kg, dan mag het maximaal 50 ml per uur drinken.
 - Weegt uw kind meer dan 10 kg, dan mag het maximaal 100 ml per uur drinken.

Tot 4 uur voor het tijdstip van de behandeling:

- Uw kind mag nog borstvoeding drinken.

Vanaf 1 uur voor het tijdstip van de behandeling:

- Uw kind mag niets meer drinken. Uw kind mag nog wel kauwgom kauwen, maar deze niet doorslikken. Gooi de kauwgom weg als uw kind naar de behandeling gaat.
- Een slokje water om medicijnen in te nemen - of bij het tandenpoetsen - mag nog wel.

Het is belangrijk dat u deze regels goed opvolgt, omdat anders de behandeling niet door kan gaan.

Is uw kind ouder dan 16 jaar? Volg dan de instructies voor het nuchter zijn, zoals deze gelden voor volwassenen. Kijk voor uitleg op de webpagina 'Nuchter zijn' (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/nuchter-zijn>).

Overige voorbereidingen

- Uw kind hoeft nagellak of kunstnagels meestal niet te verwijderen voor de operatie. Alleen bij een operatie aan de hand kan dit nodig zijn.
- Laat uw kind horloge, ringen, oorbellen en andere sieraden thuis afdoen. Piercings in de mond moeten altijd uit. Dit geldt ook voor piercings dicht bij de plek waar uw kind geopereerd wordt. Andere piercings mogen meestal blijven zitten.
- Laat uw kind geen make-up gebruiken op de dag van de operatie
- Draagt uw kind contactlenzen? Doe deze vlak voor de operatie uit.
- Heeft uw kind lang haar? Vlecht het haar dan in. Dit is nodig vanwege de hygiëne op de operatieafdeling. Maak liever geen knot of paardenstaart. Het hoofd van uw kind kan dan tijdens de operatie niet goed recht liggen.

- Gaat u mee naar de operatiekamer? Dan krijgt u daar een operatiepak dat u over uw kleding aantrekt. Dit is een overall met lange broekspijpen.

Vormen van anesthesie

Algehele anesthesie

Wat is algehele anesthesie?

Algehele anesthesie noemen we ook narcose. Dit is een gecontroleerde en tijdelijke slaap.

Tijdens de narcose:

- slaapt uw kind diep en is het buiten bewustzijn;
- voelt uw kind geen pijn;
- zijn de spieren van uw kind ontspannen.

Het anesthesieteam

Het anesthesieteam bestaat uit de anesthesioloog en de anesthesiemedewerker. De anesthesioloog is de arts die gespecialiseerd is in verdoving, pijnbestrijding en zorg rondom de operatie.

Tijdens de operatie bewaakt de anesthesioloog de ademhaling, hartslag, bloeddruk en hoeveelheid zuurstof in het bloed. De anesthesioloog en anesthesiemedewerker blijven tijdens de operatie steeds bij uw kind en passen de narcose aan als dat nodig is.

Hoe brengen we uw kind in slaap?

Bij kinderen tot 12 jaar geven we de narcose meestal met een kapje over de mond en neus. Via het kapje ademt uw kind een narcosegas in door de neus of mond. Hierdoor valt uw kind in slaap. Het gas ruikt anders dan gewone lucht, waardoor sommige kinderen het even lastig kunnen vinden. Tijdens het in slaap vallen kan uw kind wat bewegen met armen, benen of ogen. Dit is normaal en niet gevaarlijk. Uw kind merkt hier zelf niets van.

Als uw kind slaapt, brengen we een infuus in de arm, hand of voet aan. Een infuus is een dun slangetje in een bloedvat. Via het infuus kunnen we pijnstillers en andere medicijnen geven.

Kinderen die iets ouder zijn en het zelf kunnen aangeven, mogen ook kiezen voor een infuus in plaats van het kapje. De anesthesioloog geeft dan het slaapmiddel via een infuus in de arm of hand. Sommige kinderen voelen daarbij een warm gevoel in de arm of hand. Uw kind valt daarna snel in slaap.

Risico's en complicaties

In de meeste gevallen verloopt de narcose zonder problemen. Toch zijn er ook risico's en mogelijke complicaties. Deze hangen af van de gezondheid van uw kind en de soort operatie.

Na de operatie kan uw kind nog slaperig zijn. Ook kunnen misselijkheid, overgeven, pijn, keelpijn, heesheid of spierpijn voorkomen. Als het nodig is, krijgt uw kind medicijnen tegen misselijkheid of pijn.

Zelden ontstaat een allergische reactie op medicijnen. Ook kan er soms een wondje aan de lip of schade aan een tand ontstaan door het inbrengen van het beademingsbuisje. Dit gebeurt vooral bij losse tanden. Geef het daarom aan de anesthesioloog door als uw kind een losse tand heeft.

Anticonceptiepil

Door de narcose kan de anticonceptiepil tijdelijk minder betrouwbaar zijn. Gebruikt uw kind de anticonceptiepil? Dan adviseren wij uw kind om vanaf de dag van de operatie 7 dagen lang ook een extra voorbehoedsmiddel te gebruiken (zoals een condoom) om zwangerschap te voorkomen. Volg daarnaast het advies over de 'vergeten pil' in de bijsluiter van de anticonceptiepil.

Regionale anesthesie

Bij sommige operaties krijgt uw kind naast narcose ook een extra verdoving van een deel van het lichaam. Dit heet een plaatselijke (of locoregionale) verdoving. Door deze verdoving is een deel van het lichaam tijdelijk gevoelloos. Hierdoor heeft uw kind na de operatie minder pijn. Vormen van regionale anesthesie zijn bijvoorbeeld een caudaal blok of een loco-regionaal blok. Uw kind krijgt dit tijdens de narcose, zodat de verdoving werkt als uw kind wakker wordt. De anesthesioloog bespreekt de mogelijkheden vantevoren met u en uw kind.

Krijgt uw kind geen regionale verdoving? Dan verdoven we vaak de huid rond de operatiewond extra met een plaatselijk verdovingsmiddel. Ook dit gebeurt terwijl uw kind nog onder narcose is en zorgt dat uw kind met minder pijn wakker wordt.

Caudaal blok

Een caudaal blok is een vorm van verdoving die vaak bij kinderen wordt gebruikt tijdens een operatie aan het onderste deel van het lichaam. Bijvoorbeeld buik, lies, geslachtsorganen of benen.

De anesthesioloog geeft tijdens de narcose een injectie met verdovingsmiddel onder in de rug, net boven de billen. Hierdoor worden de zenuwen, die vanuit het ruggenmerg naar het onderlichaam lopen, een aantal uren verdoofd. Een bijwerking hiervan is tijdelijk verminderde kracht en gevoel in de benen. Soms lukt plassen ook wat moeilijker. Komt uw kind voor een dagbehandeling? Dan mag uw kind naar huis nadat het heeft geplast.

Loco-regionaal blok

Bij een locoregionaal blok verdoven we een arm, been of een deel daarvan. Hierdoor geven de zenuwen tijdelijk geen pijnsignalen meer door.

De anesthesioloog geeft een prik met een dunne naald bij de zenuwen. Daar spuit de arts een verdovingsmiddel in. Hierdoor wordt de huid (en soms het hele gebied) tijdelijk gevoelloos. Uw kind kan daar ook tijdelijk minder kracht hebben. Dit gaat vanzelf weer over.

Wijziging in anesthesie-plan

Er zijn vaak meerdere manieren van anesthesie mogelijk voor de behandeling (of operatie) die uw kind krijgt. Soms wordt de afgesproken vorm van anesthesie waar u eerder toestemming voor heeft gegeven aangepast. Hier kunnen verschillende redenen voor zijn. De anesthesioloog bespreekt dit dan opnieuw met u en uw kind.

Heeft u vragen over de anesthesie of de mogelijkheden die er zijn? Neem dan contact op met de afdeling Preoperatieve Screening (POS), telefoonnummer (073) 553 60 48, bereikbaar op maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 16.00 uur.

De operatie

U brengt uw kind samen met de verpleegkundige naar het Operatiecentrum. Eerst gaat u naar de holding. Dit is de voorbereidingsruimte voor de operatie. Daar bereidt een recovery-verpleegkundige of anesthesiemedewerker uw kind verder voor. U krijgt een operatiepak dat u over uw kleding aantrekt. Daarna gaat u samen met de anesthesiemedewerker en uw kind naar de operatiekamer.

Uw kind krijgt een zuurstofmeter op de vinger. Soms krijgt uw kind ook plakkers op de borst om het hart te controleren. Dan krijgt uw kind van de anesthesioloog de medicijnen voor de narcose. U blijft bij uw kind totdat het slaapt. Meestal gebeurt dit binnen een halve minuut.

Tijdens het in slaap vallen kunnen de ogen van uw kind nog een beetje open blijven. Ook kan uw kind bewegen met armen of benen, met de ogen draaien of hoorbaar gaan ademen. Dit is normaal. Uw kind merkt hier niets van. De onrust verdwijnt zodra uw kind diep slaapt.

Soms raakt een kind overstuur door de situatie en laat zich niet afleiden of geruststellen. Dan kan het nodig zijn om snel het kapje op neus en mond te zetten. Dit kan voor u als ouder niet prettig zijn om te zien. Toch is het in dat geval de beste manier om uw kind snel en veilig in slaap te laten vallen en verdere stress bij uw kind te voorkomen.

Als uw kind slaapt, brengt een medewerker u naar de wachtkamer voor ouders in het Operatiecentrum. U kunt daar iets drinken, zoals koffie of thee en wachten tot uw kind op de uitslaapkamer (verkoever) is. U kunt er ook voor kiezen om op de verpleegafdeling te wachten.

Na de operatie

Wakker worden

Na de operatie gaat uw kind naar de uitslaapkamer (recovery). U wordt zo snel mogelijk geroepen, zodat u erbij bent als uw kind wakker wordt. Soms is uw kind al wakker, bijvoorbeeld na een korte verdoving.

Het is goed om te weten dat kinderen bij het wakker worden anders kunnen reageren dan normaal. Uw kind kan bijvoorbeeld onrustig zijn, veel bewegen, of boos of verdrietig zijn. Dit is normaal en gaat meestal vanzelf over. Uw aanwezigheid helpt uw kind om weer rustig te worden.

Als uw kind wakker genoeg is om naar de verpleegafdeling te gaan, komt een verpleegkundige u en uw kind ophalen.

Pijnbestrijding

We proberen de pijn na de operatie zo goed mogelijk te voorkomen en te behandelen. Heeft uw kind pijn? Geef dit dan meteen door aan de verpleegkundige. Zo kunnen we de pijnstilling snel aanpassen als dat nodig is. Wacht niet te lang met het melden van pijn. Hoe eerder we erbij zijn, hoe beter we de pijn kunnen verminderen.

Uw kind krijgt pijnstillers die passen bij de leeftijd en de operatie. Het is belangrijk dat uw kind deze medicijnen op vaste tijden inneemt, ook als de pijn op dat moment meevalt. Zo werken de medicijnen het beste.

Heeft u nog vragen?

Heeft u nog vragen? Dan kunt u bellen naar de afdeling Preoperatieve Screening (POS), telefoonnummer: (073) 553 34 64.

Betrokken afdelingen

Anesthesiologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/anesthesiologie>)

Kinderafdeling (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/kinderafdeling>)

Kinderdagbehandeling (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/kinderdagbehandeling>)

Code KIN-736